

राष्ट्रिय समाचार समिति

रासस सेवा, समाचार समूह, अधिकृतस्तर तह ढ, वरिष्ठ सम्पादक/समाचारदाता पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

यस पाठ्यक्रम योजनालाई दुई चरणमा विभाजन गरिएको छः

प्रथम चरण:- लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क : २००

द्वितीय चरण:- अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क : ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

प्रथम चरण:- लिखित परीक्षा

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या × अङ्क भार	समय
प्रथम	प्रशासन र व्यवस्थापन	१००	४०	विषयगत	तर्कयुक्त विश्लेषणात्मक प्रश्न ६ प्रश्न × १० अङ्क = ६० अङ्क	३ घण्टा
					समस्या समाधानमूलक प्रश्न २ प्रश्न × २० अङ्क = ४० अङ्क	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत	तर्कयुक्त विश्लेषणात्मक प्रश्न ६ प्रश्न × १० अङ्क = ६० अङ्क	३ घण्टा
					समस्या समाधानमूलक प्रश्न २ प्रश्न × २० अङ्क = ४० अङ्क	

द्वितीय चरण : अन्तर्वार्ता

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक

द्रष्टव्य :

- यो पाठ्यक्रम योजनालाई प्रथम चरणमा लिखित परीक्षा र द्वितीय चरणमा अन्तर्वार्ता गरी दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डको उत्तर छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम, विनियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- पाठ्यक्रम स्वीकृत मिति :- २०७९/१२/१६

राष्ट्रिय समाचार समिति
रासस सेवा, समाचार समूह, अधिकृतस्तर तह ढ, वरिष्ठ सम्पादक/समाचारदाता पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक
परीक्षाको पाठ्यक्रम
प्रथम पत्र : प्रशासन र व्यवस्थापन
खण्ड (क) - ५० अंक

१. राज्य र सरकार

- १.१ नेपालमा संवैधानिक विकासको तुलनात्मक अध्ययन र विश्लेषणात्मक समीक्षा
- १.२ वर्तमान नेपालको संविधान
- १.३ व्यवस्थापिका, कार्यपालिका र न्यायपालिका बीचको अन्तरसम्बन्ध
- १.४ सरकारको स्वरूप, कार्यक्षेत्र र भूमिका
- १.५ नेपालको संघीय शासनमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको संरचना, जिम्मेवारी र अन्तरसम्बन्ध
- १.६ राज्यको पुर्नसंरचना र संघीय शासन व्यवस्था
- १.७ सुशासन, सदाचार, नैतिकता र व्यवसायिकता
- १.८ नेपालमा भ्रष्टाचार निवारणका प्रयासहरू
- १.९ सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन, र मूल्यांकन

२. व्यवस्थापन

- २.१ व्यवस्थापनको अवधारणा एवं सिद्धान्तहरू
- २.२ व्यवस्थापनका विभिन्न पक्षहरू (नेतृत्व, उत्प्रेरणा, निर्णय प्रक्रिया र नियन्त्रण)
- २.३ सार्वजनिक सेवाको व्यवस्थापन (Public Service Management)
- २.४ द्विपक्षीय, क्षेत्रीय र बहुपक्षीय व्यवस्थापन
- २.५ सार्वजनिक संस्थानहरूको व्यवस्थापन
- २.६ सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
- २.७ आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७

खण्ड (ख) - ५० अंक

३. विकास प्रशासन

- ३.१ विकास प्रशासनका सिद्धान्त एवं चुनौतीहरू
- ३.२ योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन एवं मूल्यांकन प्रक्रिया
- ३.३ परियोजना चक्र
- ३.४ दिगो विकास लक्ष्य, उपलब्धी र चुनौतीहरू
- ३.५ नेपालको आवधिक योजना

४. लोकतन्त्र, मानव अधिकार र सञ्चार क्षेत्र

- ४.१ लोकतन्त्र र समावेशीकरण
- ४.२ कानुनी राज्य र मानव अधिकार
- ४.३ नागरिक शिक्षा, सूचनाको हक र सार्वजनिक निकायको दायित्व
- ४.४ राज्यको महत्वपूर्ण अङ्गका रूपमा सञ्चार-माध्यम र सञ्चारकर्मीको भूमिका

५. नेपालको सामाजिक परिवेश

- ५.१ नेपालको सामाजिक-सांस्कृतिक वनोट तथा नेपालका विविध जात/जाति/वर्ग/समुदायहरूको अवस्था, रहनसहन र प्राथमिकताहरू
- ५.२ बहुल समाजमा राष्ट्रिय एकता र अखण्डता: सिद्धान्त, परिवेश र व्यवहार
- ५.३ आदिवासी, जनजाती, मधेशी, दलित, अपाङ्ग, महिला लगायत समाजका विभिन्न समूहहरूको विद्यमान अवस्था, उत्थानका प्रयासहरू, समस्या, समाधान र सम्भावनाहरू
- ५.४ जनसंख्या र बसाईसराई

राष्ट्रिय समाचार समिति
रासस सेवा, समाचार समूह, अधिकृतस्तर तह ८, वरिष्ठ सम्पादक/समाचारदाता पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक
परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र:- सेवा सम्बन्धी

खण्ड (क) - ५० अंक

१. पत्रकारिता तथा व्यवहार

- १.१ पत्रकारिताका स्वरूप र अभ्यास
- १.२ आमसञ्चार र सामाजिक सञ्जालको प्रयोग र प्रभाव
- १.३ पत्रकारिता र सामाजिक उत्तरदायित्वका अभ्यास
- १.४ नेपाली पत्रकारितामा राष्ट्रिय समाचार समितिको भूमिका
- १.५ नेपालमा मानव अधिकार, प्रेस स्वतन्त्रता, सूचनाको हक र संवैधानिक अभ्यास
- १.६ राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा पत्रकार आचारसंहिताको पालना तथा अभ्यास

२. समाचारका विविध पक्षहरू

- २.१ समाचार लेखन र सम्पादनका अभ्यास
- २.२ सम्पादकीय संरचना, सङ्गठन र नेतृत्वका अभ्यास
- २.३ नेपालमा पत्रकारिताको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि, प्रमुख प्रवृत्ति (Trend) र नयाँ अभ्यास
- २.४ एपी, एएफपी, सिन्ट्रवा, रोयटर्स, पीटीआई, एएनआई, क्यूदो, तासलगायतका अन्तर्राष्ट्रिय समाचार संस्थाको पत्रकारिताका अभ्यास
- २.५ सूचना तथा प्रसारण विभाग, प्रेस काउन्सिल नेपाल र नेपाल पत्रकार महासंघको भूमिका
- २.६ आमसञ्चार व्यवस्थापनका विविध पक्ष र चुनौती
- २.७ विचार तथा अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताका सन्दर्भमा मानव अधिकारसम्बन्धी घोषणापत्र, १९४८
- २.८ नागरिक र राजनीतिक अधिकारसम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय अभिसन्धी, १९६६

खण्ड (ख) - ५० अंक

३. पत्रकारितासँग सम्बद्ध आधुनिक मान्यताहरू

- ३.१ राज्यको चौथो अंगका रूपमा प्रेस
- ३.२ पत्रकारिता र सामाजिक विकास
- ३.३ मानवअधिकार र पत्रकारिता
- ३.४ द्वन्द्व संवेदनशील पत्रकारिता
- ३.५ लैंगिक तथा सामाजिक समावेशीकरण र पत्रकारिता
- ३.६ विकास र सुशासनका सन्दर्भमा पत्रकारिता
- ३.७ सबल लोकतन्त्रको पूर्वशर्तका रूपमा स्वतन्त्र र व्यावसायिक पत्रकारिता

४. सूचना, आमसञ्चार र पत्रकारिता सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था

- ४.१ आमसञ्चार नीति, २०७३
- ४.२ सूचना तथा सञ्चार प्रविधि नीति, २०७२
- ४.३ पत्रकार आचार संहिता : प्रेस काउन्सिल नेपाल, International Federation of Journalists (IFJ), American Society of News Editors (ASNE)

राष्ट्रीय समाचार समिति

रासस सेवा, समाचार समूह, अधिकृतस्तर तह ढ, वरिष्ठ सम्पादक/समाचारदाता पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ४.४ सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ र सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५
- ४.५ श्रमजीवी पत्रकार ऐन, २०५१ तथा श्रमजीवी पत्रकार नियमावली, २०५३
- ४.६ छापाखाना र प्रकाशन सम्बन्धी ऐन, २०४८ तथा छापाखाना र प्रकाशन सम्बन्धी नियमावली, २०४९
- ४.७ प्रेश काउन्सिल ऐन, २०४८ र प्रेश काउन्सिल नियमावली, २०४९
- ४.८ विज्ञापन (नियमन गर्ने) ऐन, २०७६ र विज्ञापन (नियमन गर्ने) नियमावली, २०७७

५. राष्ट्रिय समाचार समिति (रासस) सम्बन्धी

- ५.१ राष्ट्रिय समाचार समितिको विकासक्रम, संगठन संरचना, भूमिका र चूनौतीहरू
- ५.२ राष्ट्रिय समाचार समिति ऐन, २०१९ र राष्ट्रिय समाचार समिति नियमावली, २०४१
- ५.३ राष्ट्रिय समाचार समिति कर्मचारी सेवा शर्त विनियमावली, २०५६
- ५.४ रासस निर्वाचन आचारसंहिता, २०७९